

*ELŻBIETA KMITA**Centrum Doradztwa i Edukacji w Rolnictwie**Oddział w Krakowie*

PO CO KWALIFIKACJE ROLNICZE? (*)

Kształcenie rolnicze w Polsce składa się z dwóch zasadniczych, wzajemnie uzupełniających się systemów. Jeden stanowi szkolnictwo rolnicze, czyli sieć zasadniczych, średnich i wyższych szkół rolniczych. Druga część to pozaszkolna oświata rolnicza. Dla wielu nazwa ta brzmi obco, choć kryją się za nią dobrze znane różnorodne szkolenia i kursy rolnicze, od Przysposobienia Rolniczego - dwuletniego szkolenia dla młodzieży wiejskiej, odpowiadającego zakresowi treści kształcenia zasadniczej szkoły rolniczej, poprzez jednoroczne lub półroczne kursy przygotowujące do egzaminu na tytuł "Wykwalifikowany Rolnik", "Mistrz Rolnik", "Wykwalifikowany Ogrodnik", itp., aż po krótkie, kilkudniowe, a nawet kilkugodzinne szkolenia uzupełniające wiedzę rolniczą w bardzo szczegółowych dziedzinach.

Różne było zainteresowanie uczestnictwem w pozaszkolnej oświacie rolniczej w jej długoletniej historii.

W okresie międzywojennym, gdy sytuacja ekonomiczna wsi nie dawała młodym jej mieszkańcom możliwości wyjazdu do szkoły, pozaszkolna oświata rolnicza cieszyła się autentycznym zainteresowaniem, a uczestnicy Zespołów Przysposobienia Rolniczego byli pionierami nowoczesnego gospodarowania.

W latach 60-tych i 70-tych kształcenie w formach pozaszkolnych było jeszcze bardziej popularne, ale niestety spowodowane, w większości przypadków, chęcią zdobycia formalnych kwalifikacji rolniczych. Obowiązujące wtedy prawo wymagało udokumentowanych kwalifikacji do prowadzenia gospodarstwa rolnego przy wszelkiego rodzaju obrocie ziemią. W pozaszkolnych formach kształcenia brali więc udział liczni przedstawiciele innych zawodów, nierzadko posiadający wyższe wykształcenie i wysokie stopnie naukowe.

Ustawa z 26 marca 1982 roku zliberalizowała prawo w tym zakresie. Obecnie tylko sporne kwestie związane z dziedziczeniem gospodarstw rozstrzygane są na korzyść osób legitymujących się świadectwem ukończenia szkoły rolniczej lub złożenia egzaminu na tytuł rolniczy.

Warunki gospodarki rynkowej i dążenie do stowarzyszenia z Unią Europejską powinny nadać kształceniu rolniczemu nową jakość. Prawo rolne UE szczegółowo określa warunki, jakie powinna spełniać osoba prowadząca gospodar-

(*) Artykuł dyskusyjny

stwo rolne. Przede wszystkim musi ona posiadać przygotowanie zawodowe. Po pierwsze dlatego, że utrzymanie produkcji na odpowiednim poziomie, a przez to utrzymanie się na rynku wymaga rozległej fachowej wiedzy. Po drugie udokumentowane kwalifikacje w połączeniu z pozytywną oceną poziomu gospodarstwa warunkują możliwości korzystania z pomocy państwa w postaci niskoprocentowych, a nawet umarzalnych kredytów, preferencji w powiększaniu areału, gwarantowanych cen minimalnych na produkty rolnicze, itp.

Czy w tej sytuacji kształcenie rolnicze ma szansę stać się formą inwestycji gospodarczej?

Do dyskusji na temat przyszłości kształcenia rolniczego w Polsce zapraszamy na łamach biuletynu.